

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de flecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Regimul nou. — Lemnele de foc. — Institutul pentru asigurarea depunerilor din bănci. — Gurile Dunării. — Jurisprudență. — Situația. — *Cronica:* Necrolog. Banca Națională a României. Congresul meseriașilor din Sighișoara. Orelle de muncă. Indicele de scumpete.

Regimul nou.

Nu ne-am ocupat cu schimbările produse prin regimul început la 10 Februarie, deși l-am primit cu deosebită bucurie, ca și oricare factor, care activează în orice fel pe teren economic. După șase luni trecute de la votarea constituției noi, și când vedem începutul de realizare a noilor așezări a vieții noastre publice, constatăm cu vie satisfacție, că îndrumarea viitorului țării și a neamului se află pe cea mai bună cale.

Greutățile, ce trebuie înlăturate, sunt destul de mari, pentru că nu e vorba numai de dificultăți tehnice, ce trebuie să învingă oricare operă nouă, — ei mai sunt și năravuri înrădăcinate, a căror combatere și stărpire reclamă timp, răbdare și tact deosebit.

Deși am cunoscut și în cea mai mare parte le-am și știut spune pe nume tuturor relelor, de cari am pățimit, totuși trebuie să fim sinceri și să mărturisim, că nu am fost pregătiți pentru munca constructivă, care stă în fața noastră, și pentru a cărei bune reușite purtăm răspundere față de posteritate. Am știut

numai critica relele, ne-am dat numai la o atitudine negativă, dar în tembelismul general, de care am fost cuprinși, nu am știut purta grija unui plan, despre ceea ce avem de făcut, pentru a schimba lucrurile excepționale. Recunoașterea unui păcat ori greșeli este primul pas important spre îndreptare, ea este condiția primordială a îndreptării înseși. Noi am rămas însă în această primă fază. Nu am făcut al doilea pas, la care ne chiamă acum vremurile noi, pe cari atât de mult le-am râvnit.

Cu păcatele politicianismului nu ne mai ocupăm. Coloanele acestei reviste din ultimii zece ani fac dovada, că le-am biciuit deajuns, și azi nu le mai repetăm, căci am plictisit cetitorii, și recunoaștem și noi, că nici nu ar mai avea rost, oricât de multă satisfacție simțim, când constatăm, că toate relele sesizate de noi sunt azi confirmate oficial, și că se lucrează pentru înlăturarea lor.

Ne dăm seama, că opera de regenerare a vieții publice, va reclama sacrificii, și va avea în mod fatal și victime, cari vor ispăși, nu atât vina lor proprie, cât mai mult păcatele sistemelor vechi, cari trebuiesc stărpite cu desăvârșire.

Trebuie sguduită conștiința cetățenească, pentru a o trezi la realitate, pentru a o deprinde la manierele și atitudinile vremurilor noi. Cu arbitrarul politic, practicat de partide, ne-am obicei-

nuit atât de mult, încât prea mulți dintre noi nici nu-și dau seama, cum ne-am pervertit firea, și cum nu credem, că poate fi și alt fel, că se poate și îndrepta starea lucrurilor.

Suntem un popor tânăr, cu toate greutatețile unificării și a armonizării mentalității deosebite, câștigate în diferitele climate morale și spirituale, în cari am viețuit sub diferite stăpâniri, noi trebuie să găsim în sufletul nostru fondul moral, pentru a face față îndatoririlor, ce ni le impun clipele istorice, prin care trecem căci comandamentele lor urmăresc o mai bună, mai firească și mai conștientă stăpânire a destinului și a țării noastre. Tocmai de aceea noi trebuie să aducem, în vederea scopului suprem urmărit, toate sacrificiile ce ni se cer, cu înțelegere și abnegațiune, oricât de mari ar fi; dorind în schimb, ca cu prețul lor să se făuriască pe seama urmașilor noștri o stare mai fericită, și îndeosebi să vedem înstăpânindu-se și prosperând românul în țara lui.

Această credință și încredere în înțelepciunea și intențiile bune ale Scumpului nostru Suveran și ale conducătorilor destinului țării și a neamului, să ne dea energia și optimismul necesar pentru a face față îndatoririlor istorice ale epocii noi, ce începe acum.

SPECTATOR.

Lemnele de foc.

Se apropie iarna, și pentru cei mai mulți cetățeni devine acută aprovizionarea cu combustibil. Deși avem cărbuni, petrol și gaz metan abundent, totuși grosul populației se aprovizionează și acum ca și în alți ani, cu lemne de foc. Va trece încă mult timp până ce cărbunele va avea la noi importanța ce o are în Germania sau Anglia, sau gazul metan în Statele Unite.

Ce privește lemnele, asistăm la o creștere a prețului, care în ultimii ani a depășit proporția tuturor celorlalte articole de prima necesitate. Cauza este a se căuta în politica forestieră a Statului, care iarăși la rândul ei este dependentă de împrejurări cari lasă puține speranțe, că situația se va putea ameliora în viitor.

Pământul României are o extindere de cca 29^{1/2} mil. ha., din care ceva mai bine de a cincina parte este acoperită de păduri. Proporția aceasta s'a dovedit a fi cea minimă pentru țara noastră agricolă, pe lângă care se poate menține o umiditate suficientă pentru

prosperarea plantelor. În unele părți, cum ar fi sudul Basarabiei, proporția aceasta nici nu mai e suficientă. Din motivul acesta bărbații dela conducere, au inaugurat o politică de cruțare a pădurilor, care este dictată după cum am văzut, de interesele superioare ale țării. Ne întrebăm, cum pot fi aduse în concordanță interesele acestea, cu nevoile consumatorilor?

Pentru a face posibilă o coordonare de interese, cari să mulțumească atât Statul cât și pe particulari, organele administrative au luat unele măsuri dictate de împrejurări. Rolul principal în privința aceasta îi revine Ministerului Economiei Naționale.

Atențiunea deosebită s'a dat capitalei, care deja după situația sa geografică, în mijlocul unui imens șes puțin împădurit, se află într'o situație defavorabilă față de orașele mai aproape de centrele de exploatare forestieră.

Măsurile pentru aprovizionarea capitalei sunt indicate și pentru celelalte orașe în genere. Astfel sunt în prima linie aprovizionările particulare pe cari s'a pus grija cea mai mare. Este știut, că funcționarea orașelor este aceea, care suferă mai mult de scumpirea lemnului de foc. De aceea, atât administrațiile Statului, cât și întreprinderile particulare au fost solicitate din partea forurilor competente, să se îngrijească din vreme de procurarea de lemne pentru angajații lor.

Pentru înlesnirea aprovizionării, li s'a deschis funcționarilor mici credite pentru sume replătibile în rate mici lunare. Aceasta este o mare ușurare, când considerăm, că pe lângă prețuri de Lei 1200 stânjenul, pentru 6 luni de zile cât durează anotimpul răcoros, pe lângă un consum mijlociu de ¹/₂ stânjin lunar, este nevoie de cel puțin 3600 Lei pentru sezonul de iarnă. Vor fi puține acele lefuri, cari permit o plată integrală a acestei sume dintr'o singură leafă lunară.

Din păcate, comerțul nostru de lemne, ca și cel de cereale și altele, sunt aproape în întregime în mâini străine, în special evreești. De aceea a fost o măsură binevenită, ca depozitele de lemne să fie de aproape supravegheate, pentru împiedecarea unei urcări anormale a prețurilor.

Obligațiunea aprovizionărilor, a produs în mod natural, o creștere a cererii, pe care producătorii cu voie, sau fără voie, după toate semnele, nu le pot satisface în timp scurt. Din motivul acesta prețurile sunt ferme și specula are un câmp vast de activitate. Maximarea prețurilor are în toate cazurile ca urmare o reținere a mărfurilor. Cine nu vrea să sgribure de frig, dă orice preț pe lemne, — dacă poate. În felul acesta, tocmai acei nevoiași sufer, în interesul cărora s'a pornit acțiunea de eftinire. Producătorii și consumătorii găsesc totdeauna mijloace de a eluda vigența organelor de control, și cad de acord asupra unor prețuri, cari diferă câteodată chiar în mod esențial de cel stabilit de autorități. De aceea nu prorocim viață lungă măsurilor de eftinire.

Un exemplu ilustrează viu afirmațiunea noastră. După ziarul „Argus”, la 20 August 1938 un vagon lemne de fag costa la Obor 8.200 Lei, pe când la 15 August a. c. era numai de Lei 7.900. Va să zică în abia 4—5 zile, o urcare de 4%. Unde vom ajunge cu astfel de urcări până la Crăciun?

Ca urmare a comenzilor mari, stocurile existente s'au epuizat foarte repede, și s'au făcut încheieri mari pentru lemne livrabile în lunile următoare. Deoarece ne despart numai trei luni de anotimpul friguros, este mare întrebare, dacă livrările se vor putea face pentru prețurile actuale. Nici calitatea nu mai poate fi pentru tăieturile noi aceea ca pentru cele vechi, lemne cari au avut timpul necesar să se uște. Totul depinde de administrația locală a pădurilor: se vor da sau nu licențe de tăiere? Cunoscând politica forestieră a guvernului înclinăm a nu crede în posibilitatea unei exploatări mai intense, deoarece altfel guvernul ar trebui să se desavueze, și să renunțe la politica de cruțare a pădurilor. Perspectivele sunt deci destul de sumbre pentru viitor.

Depozitele mici caută pe toate căile, să-și asigure cantități cât mai mari, deoarece în detalii se câștigă mai mult. Mișcarea în depozitele acestea este deocamdată mică, fiindcă ne despart încă câteva luni de iarnă. Va veni însă timpul, când consumatorii mici vor fi fericiți că pot cumpăra un braț de lemne. Se va dovedi și de astă-dată, că acel comerț este mai lucrativ, care activează în articolele de prima necesitate, cum este și lemnul.

Se adeverește mai departe și legea, că cu cât un articol este adus din depărtare mai mare, cu atât el e mai scump. În consecință grija ministerului a fost extinsă și asupra reducerii transporturilor pe C. F. R. Terminul de valabilitate a reducerii a expirat la 31 August a. c., însă cercurile interesate au cerut, și afirmativ, au și obținut prelungirea termenului până la 30 Septembrie a. c. Intreprinderilor li s'a pus un termen de aprovizionare până la 20 August a. c. Se prevede că și termenul acesta va trebui prelungit, dată fiind întârzierea livrărilor.

Față de trecut se vede un progres în următoarele:

S'a impus intreprinderilor aprovizionarea atât pentru ele, cât și pentru salariați;

S'a organizat aprovizionarea, distribuția și controlul livrărilor;

S'au dat avantaje salariaților atât ce privește prețul, cât și modalitatea de plată.

Văzând că maximarea lemnului de foc întreprinsă la începutul sezonului livrărilor a dat greș, s'a renunțat la prețurile impuse, lăsând joc liber ofertei și cererei.

MERCATOR.

Institutul pentru asigurarea depunerilor din bănci.

Banca Națională, preocupată de problema asigurării capitalurilor depozitate la instituții bancare, în formă de depuneri spre fructificare, urmând exemplul celor mai principale țări din străinătate, a întocmit un proiect de lege pentru înființarea unui „Institut de asigurarea depunerilor”.

Iată principiile proiectului din vorbă:

Banca Națională a examinat cu atențiune problema asigurării depunerilor din bănci, ca una din măsurile cele mai potrivite pentru reînvierea încrederii și refacerea creditului pe piața financiară.

O comisiune însărcinată cu pregătirea materialului documentar a ajuns la concluzii interesante în ce privește necesitatea înființării unui institut de reasigurare a depunerilor pe lângă celelalte măsuri menite să garanteze mai bine ca până azi sumele depuse în bănci.

A doua subcomisiune, care avea să studieze problema asigurării depunerilor printr'o instituțiune specială, a concretizat într'o șemă principiile și structura unui proiect de lege pentru înființarea „Institutului de Asigurare a Depunerilor”.

Iată principiile acestui proiect:

Dispozițiunile prevăzute în legea noastră bancară referitoare la cota de lichidare în raport cu depunerile, plafonul depunerilor în raport cu capitalul, precum și quantumul de capital prevăzut pentru băncile, cari primesc depuneri în raport cu mărimea localității unde funcționează, sunt prevederi utile în timpuri normale, însă nu constituiesc o garanție categorică suficientă pentru depunători în timpuri critice și mai ales un stimulent pentru depunători de a-și depune economiile la bănci, după perioada de criză. De aceea proiectul acesta constituie o completare a legii bancare din acest punct de vedere și prin el se prevede crearea unui Institut special având ca scop să realizeze această asigurare a depunerilor.

Principiile fundamentale, cari stau la baza creării acestui Institut pentru asigurarea depunerilor, sunt următoarele:

a) A căuta prin toate mijloacele ca depunerile primite de băncile care vor intra în cercul de activitate al Institutului să fie garantate în primul rând prin plasmamentele și activul băncilor respective, precum și prin modul de administrare și conducere a lor.

b) Când băncile ajung la încetare de plăți, să se restituie deponenților sumele respective, dintr'un fond special și după anumite norme.

În cadrul acestor două principii de bază Institutul este însărcinat cu finanțarea instituțiilor de credit

cu supraveghiarea și controlul lor, cu reorganizarea sistemului nostru bancar prin participarea la fuziuni, crearea de instituțiuni, găsirea de credite noi, colaborarea la înființarea unei case de compensație, a unei case pentru amortizarea creanțelor în conversiune și pentru asigurarea creanțelor etc.

În vederea finanțării instituțiilor de credit și a asigurării depunerilor, Institutul își va constitui pe lângă capitalul social și un fond mutual prin contribuția băncilor asociate.

De asemenea i se dă dreptul de a emite și obligațiuni garantate de Stat, atunci când fondurile nu sunt suficiente pentru scopurile prevăzute.

Capitalul Institutului de Asigurare.

La constituirea capitalului, pe lângă instituțiile de credit existente, va participa Statul și Banca Națională a României, pentru a ușura sarcina subscrierii de către instituțiile de credit a unui capital pentru care ar trebui să afecteze o cotă prea mare din disponibilitățile lor. În același timp participarea Statului și a Băncii Naționale se impune, ținând seama de caracterul public al Institutului care interesează economia națională.

La crearea Institutului vor participa de asemenea Casa Națională de Economii și Cecuri Poștale, Casa de depuneri și Consemnațiuni, Banca Centrală Cooperative și Societatea Națională de Credit Industrial.

Prin concursul lor se asigură Institutului o existență și o posibilitate de a și îndeplini rolul său atât de important.

Puterea obligațiilor emise de Institutul de Asigurare.

Facultatea de a emite obligațiuni îi dă Institutului largi posibilități de finanțare a instituțiilor de credit asigurate, chiar în cazul când fondul mutual, capitalul și rezervele, nu ar mai fi în măsură suficientă pentru a acorda ajutorul ce i s'ar solicita.

Deși piața noastră nu este în măsură să primească cu ușurință o emisiune importantă de titluri, totuși ținând seamă de rentabilitatea ce o prezintă aceste titluri față de celelalte plasamente, credem că se va putea absorbi această emisiune atunci când va fi nevoie, mai ales că titlurile sunt garantate de Stat. Bine înțeles că succesul emisiunii va depinde și de condițiile în care se va face.

Nu putem însă spera să se mențină pe piață un curs prea urcat pentru obligațiunile emise în acest scop, deși în Cehoslovacia cursul pentru obligațiunile emise într'un caz asemănător oscilează între 70—85%.

Pentru cazurile excepționale când se impune procurarea de mijloace importante, Institutul va emite obligațiuni care vor fi preluate în mod obligatoriu de Stat, Banca Națională a României și alte instituțiuni în proporții diferite, însă la asemenea măsuri extreme se va recurge numai în cazuri de o gravitate deosebită.

Asigurarea depunerilor.

Asigurarea propriu zisă a depunerilor se face prin Fondul Mutual, alimentat cu cotizații depuse de instituțiile de credit asociate și calculate în raport cu diferitele elemente din activul și pasivul lor.

În proiect sunt indicate șapte feluri de cotizațiuni, dintre care unele se depun anual, iar altele se socotesc la fiecare operațiune în parte.

Comisiunea socotește că această diversitate de cotizații este metoda cea mai potrivită, deoarece se repartizează un quantum de contribuțiuni asupra unui număr de persoane și operațiuni cât mai mare, pentru a fi suportat mai ușor, obținându-se în același timp mai multă echitate.

Intrebuințarea fondurilor.

Acumularea unor fonduri așa de importante, cum am văzut mai sus a dat naștere problemei întrebuințării lor, pentru a nu sustrage circulației și nevoilor economice capitaluri care ar putea fi productive.

O parte din fonduri și anume 2/3 din acelea provenite din subscrierea la capital, sunt destinate finanțării băncilor asociate, iar restul se plasează în împrumuturi pe lombard.

Fondul Mutual care constituie garanția băncilor pentru restituirea depunerilor în caz de nevoie, are un caracter mai lichid și se plasează în mare parte la Banca Națională (40 la sută), restul este susceptibil de plasamente în operațiuni de lombard, în imobile rentabile, etc.

În ceea-ce privește însă obligațiunile, ele se emit și se plasează numai pentru ajutorarea băncilor asociate, putând constitui și un mijloc de plată a depozitelor dacă le acceptă.

Dreptul băncilor de a primi depuneri.

Instituțiile care au dreptul să fie finanțate sunt considerate ca institute asociate, contribuind atât la subscrierea capitalului, cât și cu cotizațiunile menționate pentru Fondul Mutual. În plus aceste instituțiuni trebuie să nu fi pierdut capitalul lor și să nu fi contravenit legilor în vigoare.

Acestor instituțiuni li se dă dreptul să primească depuneri spre fructificare, să facă operațiunile speciale prevăzute în articolul 34 din legea bancară, să fie admise la scontul Băncii Naționale a României, acordându-li-se o reducere de 0.50 la sută din taxa scontului, reduceri la impozite și reduceri din taxele de timbru și înregistrare.

De asemenea li se poate acorda un moratoriu, împrumuturi, etc.

Dintre aceste instituțiuni asociate, cele care prezintă o situațiune superioară de lichiditate și bonitate și au caracter național, sunt socotite ca bănci asigurate și Institutul Național Bancar le garantează restituirea depunerilor primite.

În cazul când depunerile unei bănci asigurate nu se pot restitui din fondurile proprii ale băncii, Institutul Național Bancar se substituie în toate drepturile deponenților și va plăti pe deponenți fie cu număr, fie prin transferarea creanței la o bancă în care deponentul are deplină încredere. Această modalitate înlesnește lichidarea deponenților, făcându-se numai printr'o trecere în cont.

Ca instanță superioară la care instituțiile asociate sau asigurate pot să recurgă pentru a judeca nemulțumirile lor în contra hotărârilor Institutului Național Bancar, este Consiliul Superior Bancar.

Controlul bancar.

Între Consiliul Superior Bancar și Institutul Național Bancar este păstrată o strânsă colaborare în ceea-ce privește controlarea băncilor asociate sau asigurate, care se va face de organe speciale numite de Consiliul Superior Bancar și după normele aprobate de el.

Atât controlorii și inspectorii, cât și ceilalți funcționari ai Institutului Național Bancar de orice categorii, sunt ținuți să respecte în mod desăvârșit secretul rapoartelor, informațiilor, etc.

Această măsură este aplicată cu severitate în mai toate țările și în special în Italia, Cehoslovacia, etc., unde se prevăd pedepse severe pentru contra-venienți.

De aceea s'a prevăzut și la noi pedeapsa de-stituirii și acțiune la instanțele penale.

Moratoriul de care am făcut mențiune se acordă de Consiliul Superior Bancar pe termen de 3 luni cu drept de prelungire, în care timp se suspendă plata creditorilor, cu excepția deponenților asigurați.

Ca și la celelalte instituții, normele de administrare se execută de aceleași organe: Adunarea Generală, Consiliul de Administrație, Comitetul de Direcție și Direcțiunea.

Este caracteristic însă modul de alcătuire al Consiliului de Administrație, care cuprinde câte un delegat al Ministerului de Finanțe, al Băncii Naționale a României, al Casei Naționale de Economii și Cecuri Poștale și al altor instituții interesate, în plus 9 delegați ai băncilor asociate, câte 3 de fiecare categorie de bănci: mici, mijlocii și mari.

Ca organe de control se prevede atât un Comitet de Censori cât și un Comisar al Guvernului, ținând seama de rolul pe care îl are institutul și de participarea Statului la capital, la garantarea obligațiilor, etc.

Din repartizarea beneficiilor prevăzute rezultă că adunarea generală este suverană să decidă asupra întrebării unei cote de 65 la sută din beneficii, restul alocându-se la fondul de rezervă, pentru plata Consiliului de Administrație și a personalului, fondului de pensie, etc.

Beneficiile din primii ani se varsă însă fondului de rezervă, până când acesta ajunge la de două ori capitalul.

În ultimul capitol se mai prevede că operațiunile Institutului Național Bancar sunt de natură comercială, iar creanțele pe care le pune în urmărire se pot executa de organele fiscale ale Statului.

Gurile Dunării.

În a. 1858 s'a înființat Comisia Europeană a Dunării, cu scopul să neutralizeze navigația pe Dunărea de jos, dela Brăila până la Marea Neagră. În comisia aceasta aveau loc afară de România, ca stat riveran, toate puterile mari ale Europei, și sediul era în Galați. Comisia era un organism autonom și se bucura de mari drepturi, între altele putea percepe anumite taxe dela vapoarele cari intrau în porturile românești și exercita poliția pe acea porțiune a Dunării care cădea în sfera sa. În schimb avea să vegheze, ca navigabilitatea Dunării pe brațul Sulina al Deltei, să se poată face fără greutate, menținând adâncimea canalului la un calaj potrivit pentru marile vapoare din Marea Neagră. Lungimea canalului Sulinei este de peste 80 km. și trebuie curățit prin continue dragaje de nisipul care se depune în el. Lucrările acestea se pot face numai cu un aparat tehnic corăspunzător și foarte costisitor. Cu toate acestea în epoca dinainte de războiu, lucrările acestea erau rentabile, și au contribuit foarte mult la ridicarea și dezvoltarea porturilor noastre dunărene, în special a Sulinei, Galaților și Brăilei. Putem chiar spune, că în epoca aceasta cade era lor de înflorire. Docurile lor erau pline de vapoare și silozurile pline de grâu. Galații erau portul principal de import pentru articole industriale și Brăila era centrul de export al cerealelor noastre.

După războiu Comisia Europeană a Dunării a început să lupte cu dificultăți tot mai mari financiare. Mâna de lucru și aparatele tehnice, apoi salariile deveneau tot mai mari; în schimb prețul cerealelor de export tot mai mic. Venitele comisiei nu mai acopereau cheltuielile. În special salariile delegaților statelor străine, și ale funcționarilor superiori, erau extraordinar de mari și stărneau resentimentul la autoritățile românești. Comisia a urcat de câteva-ori taxele de navigațiune, până-ce ele au devenit așa de apăsătoare, încât vapoarele au renunțat a mai acosta la porturile dunărene. Ele s'au îndreptat din ce în ce mai mult spre portul Constanța unde nu aveau de luptat cu taxele apăsătoare ale comisiei. Constanța mai are favorul că este cu câteva sute de kilometri mai aproape de Bosfor; este liber de ghețuri iarna, și rada sa este destul de adâncă chiar pentru cele mai mari vapoare de pe oceane.

Concomitent cu dezvoltarea portului Constanța, căruia Statul român îi dă tot sprijinul, a început de-

clinul porturilor Galați și Brăila, Danele și silozurile lor erau goale și nici deputațiunile trimise la ministru, nici intervenția Camerelor de Comerț nu au putut schimba starea lucrurilor. Motivul acestei stagnări era chiar Comisia Europeană a Dunării, care devenise acum o meteahnă pentru comerțul român în loc de promovător.

Statul român ar fi făcut bucuos eforturi mari pentru redresarea porturilor sale dunărene, după cum este natural din punct de vedere economic al țării, însă nu-i convenea lucrul acesta din punct de vedere general politic. Comisia Europeană a Dunării, era un fel de Stat în Statul românesc, cu jurisdicțiune și poliție proprie. De multeori vapoarele de sub pavilion românesc, aveau să sufere șicanele acestei autorități străine dela Gurile Dunării. Va să zică Statul român numai sub acea condiție ar fi dat sprijinul său Comisiei, sau pe scurt C. E. D.-ului dacă ar fi primit în schimb concesiuni potrivite suveranității sale. Marile puteri însă nu voiau să audă de așa ceva, geloși fiind de influința și drepturile lor.

A sosit însă timpul, când constelațiunea politică din Europa deveni de așa fel, încât trebuia ceva făcut pentru navigațiunea Dunării de jos. Prin incorporarea Austriei la Reich, situația generală în bazinul Dunării să schimbasse. Germanii începură imediat să se intereseze de laturea politică și economică a noiei situații, care devenise pentru ei extrem de favorabilă. Numai decât au trimis comisii la Dunărea de jos pentru ca să facă rapoarte cu privire la puțința unei expansiuni economice. Dunărea le dă lor posibilitatea să pătrundă în țările balcanice, și în special în România, din susul Dunării în jos, pe calea cea mai scurtă. Concomitent cu aceasta au început vaste lucrări de canalizare în centrul Germaniei, cu scopul să creeze un sistem de navigație între Dunăre, Maina și Rin.

Rivalitatea economică a marilor puteri, care nu lasă liniște Europei, s'a trezit din nou în urma acestei acțiuni intense a Germaniei, și deoarece Anglia și celelalte puteri occidentale cari au interese la Gurile Dunării, nu pot pătrunde în bazinul dunărean decât de jos în sus, prin porturile noastre, au căzut în sfârșit de acord, că trebuie ceva făcut în interesul comerțului lor propriu. Deci a ajuns în fine pe tapet chestia C. E. D.-ului, și pentru aranjarea ei s'a întrunit conferința dela Sinaia, în jumătatea a doua a lunii August a. c. În conferința aceasta statele interesate au renunțat la autonomia C. E. D.-ului, care devenise oareși-cum deositoare pentru România întregită și s'a dat C. E. D.-ului numai un drept limitat de control cu privire la lucrările de urmat de aci încolo în canalul dela Sulina. Dreptul de poliție fluvială a trecut asupra Statului român. Deci Comisia Europeană a Dunării care în a. 1858 era un organism cu existență pe deplin îndreptățită din punctul nostru de vedere, de oarece era un sprijin politic și economic pentru începuturile Principatelor Unite și a domniei lui Cuza-Vodă, a ajuns acum a fi o piedecă, a cărei înlăturare este azi tot așa de îndreptățită ca și înființarea sa pe vremuri.

Acuma nu mai stă nimic în calea Statului român ca să ia în mână conducerea lucrărilor pentru despotmolirea canalului Sulinei, și redresarea navigației pe întreg parcursul Dunării de jos.

Exportul nostru de cereale și lemnărie se va putea îndrepta în viitor iarăși spre punctele cele mai apropiate de desfacere cari sunt desemnate dela natură prin porturile dunărene. Calea pe apă a mărfurilor voluminoase, cum sunt cerealele și lemnul, este cu mult mai efină decât transportul pe C. F. R., și comerțul nostru extern va profita foarte mult din noua situație. Se poate întrevădea chiar o efinire a cerealelor noastre în relațiune internațională, așa că și concurența se va putea lua cu mai mult succes față de producătorii transoceanici, deoarece e vorba de reducerea cheltuelilor de transport pe multe sute de chilometri. Ori și cine se poate convinge, dacă spre exemplu luăm producțiunea județelor din Oltenia care până acum trebuia dirijată spre linia ferată Craiova—București, pentru ca să poată ajunge la Constanța. Noul acord cu privire la C. E. D. este deci de o importanță mare economică.

Nu mai puțin importantă este însemnătatea lui politică. Bismark a pus teza, că se poate foarte bine concepe o alianță politică, între anumite împrejurări, chiar contra intereselor economice respective. Că se poate, a dovedit-o cu alianța dintre Germania și Austro-Ungaria, alianță în cadrele căreia interesele agrarierilor prusiaci se loveau cap în cap cu interesele agrare ungurești, și interesele industriei germane cu acele ale industriei boheme. Interesele economice românești, deși departe de a gravita spre Franța și Anglia, deoarece situația geopolitică le îndrumă spre alte țări, totuși nu sunt oprite intereselor țărilor numite. Și oricât de independente ar fi interesele economice de cele politice, totuși o colaborare economică îndulcește la orice caz relațiunile politice. Suntem legați din motive ideologice și politice de Franța, și prin ea de Anglia. În schimb colțul acesta al Europei unde suntem situați, nu prea s'a bucurat de atențiunea lor. Poate că la aceasta a contribuit și faptul că ele sunt puteri mondiale, și evenimentele din ultimii ani le-au silit să consacre toată atențiunea lor evenimentelor din alte sectoare ale intereselor lor. Astfel sunt evenimentele din Abisinia, războiul din extremul orient, chestia Palestinei, Spania etc. În Franța și convulsioniile sociale și politice interne, au dat uitării unele relațiuni cari datează de multe decenii cu Dunărea de jos. Chestia C. E. D.-ului a fost binevenită ca un memento în această privință. În sfârșit s'a descoperit, că existăm și noi. Poate că în capetele politicianilor din vest, ca un fel de subconștient, a început să mijască ideea, că dacă în războiul mondial noi am servit ca un parafulger pentru luptele dela frontul de vest, am putea servi de așa ceva și în gravul conflict dintre Germania și Cehoslovacia, care amenință cu un nou războiu mondial.

Puterile „democratice” au început să-și numere aderenții, și au aflat de bine să-și asigure o cale spre centrul Europei și prin porturile Dunării de jos, legând mai strâns țara noastră de sistemul lor economic.

În cazul unui nou războiu, a cărui eventualitate trebuie azi cântărită din toate punctele de vedere, este de cea mai mare importanță ca aliații noștri să poată comunica cu noi pe cale maritimă, de aceea o amenajare a acestor căi care prin modificarea statutului C. E. D.-ului a intrat într-o fază mult promițătoare, va fi de folos ambelor părți.

E. VANCU.

Jurisprudență.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a.
(Decizia Nr. 2/938 din 11 Ianuarie 1938).

Cont-curent. *Convențiunea de deschidere de credit în cont-curent presupune o înțelegere prealabilă pentru procurarea de bani sau mărfuri pe credit într'un timp și până la o limită, anumite, sau chiar fără o atare limită.*

Relațiunile comerciale de cont-curent nu constituie contractul de cont-curent, dacă lipsește înțelegerea prealabilă.

In fapt: Recurentul J. B. a chemat în judecată firma F. N., înaintea Tribunalului Sibiu, spre a fi obligată la plata sumei de 203.303.— Lei, arătată în extrasul de cont-curent anexat acțiunii, sumă datorată sub titlul de mărfuri vândute pe credit, bani numerar și dobânzi aferente acestor sume; Tribunalul a obligat pe reclamant să prezinte actele justificative că a satisfăcut drepturile fiscolei prevăzute de art. 14 al. 6 din legea timbrului privitor la impozitul proporțional asupra contractului de cont-curent pe care își bazează creanța acționată. Reclamantul a făcut apel iar Curtea de Apel Brașov secția I. prin încheierea atacată cu recurs a respins apelul.

Pentru a decide astfel Curtea de Apel constată, în fapt și motivează că din cuprinsul acțiunii rezultă că reclamantul pretinde creanța în baza unui contract de cont-curent, pentru mărfuri vândute pe credit, bani numerar și dobânzi aferente; că în conformitate cu dispozițiunile art. 14 al. 6 din legea timbrului, convențiunile de deschidere de credit simplu sau în cont-curent sunt supuse la impozitul proporțional de 0.30%; că acest text nefăcând vre-o distincțiune urmează; că el se referă la deschiderile de cont-curent, atât de cei care exercită comerțul de bancă față de particulari, cât și de cei care exercită vreun alt comerț, ca în speță, își deschid reciproc un cont-curent conf. art. 285 cod. com. astfel că alegațiunea apelantului că un asemenea de pe urmă cont-curent nu ar fi supus impozitului proporțional mai sus arătat, este nefondată; că apărarea apelantului că n'ar fi convenit cu părțile să-i deschidă un cont-curent și că o asemenea convențiune nu s'ar fi perfectat este cu totul în contradicțiune cu motivele și obiectul acțiunii sale mai sus arătat, nici împrejurarea că între părți n'ar fi intervenit o convențiune scrisă, ci numai una verbală, nu duce la exonerarea de impozit, întru cât și convențiunile verbale sunt impozabile, conform art. 32 din legea timbrului, afară de cazul când legea le scutește expres, ceea ce nu face pentru convențiunile verbale de cont-curent.

În contra acestei dicțiuni reclamantul a făcut recurs pentru următoarele motive:

Printr'o eroare grosieră de fapt și prin exces de putere se stabilește că între părțile și între recl. s'ar fi încheiat o convențiune verbală de deschiderea unui credit în cont-curent și că aceasta ar rezulta din motivele și din obiectul acțiunii mele.

S'a făcut o rea aplicațiune a disp. art. 285 cod. com. ard. și o rea aplicațiune a disp. art. 14 § 6 legea timbrului care nu sunt aplicabile cazului în speță.

In drept: Având în vedere că înainte de a examina în fond temeinicia acestor motive de casare, urmează a examina chestiunea admisibilității recursului, ridicată de intimat prin întâmpinare și prin concluziunile orale de azi și prin care susține că în speță fiind vorba de o încheiere nu este susceptibilă de vreo cale de atac separată, ci numai odată cu fondul.

Considerând, că deși în principiu este exact că nu există drept de apel în contra hotărârilor premergătoare date în cursul unui proces, ci numai odată cu fondul, când poate uza și de calea recursului, totuși acest principiu nu poate fi aplicabil și în speță, deoarece jurnalul prin care recurenții au fost obligați la timbrarea, nu constituie o asemenea hotărâre nesuscetibilă de apel, deoarece art. 47 din legea timbrului supune aceste încheieri apelului.

Că, întru cât sunt atacate cu apel separat, urmează că și recursul separat este admisibil.

Având în vedere că prin motivele de casare mai sus reproduse recurentul susține în rezumat, că greșit Curtea de Apel a decis că între părți a existat un contract de cont-curent în sensul art. 14 al. 6 din legea timbrului și la obligat ca atare să plătească impozitul stabilit de acest text.

Având în vedere, că citatul text de lege prevede că convențiunile de deschidere de credit simplu sau în cont-curent dacă nu sunt asigurate și prin alte acte supuse impozitului cu excepția cambiilor, care ca instrument circulator, trebuiesc timbrate separat, sunt supuse unui impozit de 0.30%.

Considerând, că din interpretarea acestui text rezultă că legiuitorul referindu-se la „convențiunile“ de deschidere de credit în cont-curent, prin aceasta el s'a referit la raportul juridic născut dintr'o înțelegere prealabilă prin care cineva se obligă independent de orice operațiune imediată, să procure altuia bani sau mărfuri pe credit într'un timp și până la o limită anume determinată sau chiar fără o atare limită, convențiune ce nu trebuie confundată cu diferitele împrumuturi ce-și acordă comercianții între ei sau creditul ce se acordă de vânzători cumpărătorilor unor mărfuri pentru întreg sau o parte din preț, căci aceste ultime operațiuni nu sunt decât vânzări cu termen.

Considerând, că din examinarea cuprinsului acțiunii și din care Curtea de Apel deduce existența unui contract de cont-curent rezultă că recurentul nu a precizat, după cum constată Curtea de Apel, că între părți ar fi existat o convențiune de cont-curent, ci a susținut că părțile au stat în relațiuni comerciale de cont-curent, ceea ce nu este tot una cu contractul de cont-curent, dat fiind că lipsește înțelegerea prealabilă.

Că prin urmare numai printr'o gravă eroare de fapt Curtea de apel a decis că între părți a existat o atare convențiune, astfel că obligându-l pe recurent la plata impozitului fixat de art. 14 al. 6 citat prin aceasta a făcut o greșită aplicațiune a lui în speță.

Că atare motivele de casare fiind fondate, recursul cată a fi admis, deciziunea Curții de Apel a fi casată fără trimitere, iar în fond a admite apelul recurentului-reclamant și prin consecință a reforma încheierea Tribunalului Sibiu secția II-a din 2 Martie 1936 și ca atare a apăra pe reclamant de plata impozitului prevăzut de art. 14 al. 6 din legea timbrului.

Prezidenția dlui C. Crăciunescu, consilier.

Situația.

Deasupra problemelor politico-economice interne, și ele de mare însemnătate, se ridică — atrăgând atențiunea întregului continent bătrân — conflictul sudeților cu guvernul din Praga.

Realizarea Anschluss-ului n'a provocat îngrijorarea și teama de războiu, ca frământările politice interne ale aliatei noastre vecine: Cehoslovacia.

Cu toate asigurările cari se fac din partea Germaniei, numai orbii nu văd intenția președintelui Hitler, de a absorbi într'o bună zi și Cehoslovacia ori o parte a ei. În privința aceasta, acțiunea politică a sudeților organizați e elocventă. Entuziasmul cu care aceștia au primit înăptuirea Germaniei Mari, a întrecut orice margini. De acum încolo ei se consideră ca aparținând Germaniei și sabotează chiar conducerea statului din Praga.

Toate acestea vin — desigur — din îndemnul Berlinului.

Și la un moment dat, se părea că miroasă greu a praf de pușcă. Ziarele aduceau știri extrem de alarmante, că, ba s'au făcut concentrări însemnate, ba s'au făcut chiar mobilizări, și în sfârșit războiul bate la ușă.

S'a petrecut imediat un fapt important, care — mai mult sau mai puțin — a provocat la Berlin o trezire la adevărata situație. Dar ce s'a întâmplat? Guvernul din Praga, prin glasul autorizat al președintelui său, a ținut să anunțe din timp pe cei cari începeau să nu-i mai vadă granițele și numele pe harta Europei, că „nici un petec de pământ nu va fi cedat fără vărsare de sânge“. Atitudinea fermă, hotărâtă, curajoasă a d-lui Hodza, a trezit — cum am spus mai sus — la realitate pe nemți. Cehoslovacia se bazează desigur pe sprijinul Franței, care n'a ezitat a da toate asigurările.

A trecut timp, cam puțin, în care spiritele sau mai potolit. Totuși conflictul nu s'a stins. Și nimeni nu crede în asemenea probabilitate.

Că miroase și acum a praf de pușcă și că pacea e amenințată e foarte adevărat. Ultimele evenimente externe ne face să credem aceasta.

S'a produs de câteva zile evenimente externe de mare însemnătate, menite a garanta durabilitatea păcii internaționale. Ministrul de finanțe al Angliei, Sir John Simon, a făcut o deosebit de importantă declarație de politică externă. Declarația a fost redactată de susnumitul împreună cu dl Neville Chamberlain președintele consiliului de miniștri și lordul Halifax ministrul de externe al Angliei.

Extragem următorul pasaj:

„Inceputul unui conflict este ca și începutul unui incendiu pe vânt puternic. Focul poate fi mărginit la început, dar cine poate spune până unde se va întinde, cât ar putea distruge sau câți ar putea fi chemați pentru a-l stinge?”

În ceeace ne privește, atât timp cât vor fi interese și îndatoriri privindu-ne pe noi, poporul nostru și popoarele imperiului pentru apărarea și asigurarea cărora vom lupta, ne vom aduce totdeauna întreaga greutate a influenței noastre spre a împiedica izbucnirea războiului în orice parte a lumii și vom fi gata totdeauna să ne dăm contribuția pentru menținerea păcii“.

Declarațiile ministrului de finanțe al Mării Britanii sunt extrem de însemnate. Din ele reese clar că Anglia are tot interesul ca pe Dunăre să domnească pacea și ca nici un litigiu să nu fie luat drept pretext al unei expansiuni războinice.

Pentru Berlin, Anglia a ținut să precizeze că, hotarele ei nu se opresc pe malurile Canalului, ci trec dincolo de Rin până în sudeți și pe valea dunăreană.

Politica externă a Angliei, precizată din nou cu atâtă fermitate și hotărâre, se crede că va îndepărta războiul, garantând trăinicia păcii, dorită de toată lumea.

ION OPRȘ.

CRONICA.

Necrolog. Ionel M. Gașpar președintele Consiliului de administrație a băncii „Bocșana“, Bocșa Montană, a decedat la 27 August 1938 în al 32-lea an al vieții.

Banca Națională a României. Prin o „Comunicare“ publicată în ultimul număr al Buletinului Oficial Bancar, banca de emisiune atrage atențiunea tuturor băncilor din țară, că sunt obligate să îndeplinească, fără întârziere dispozițiunile art. 30, al. 6 din Legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă, adecă să trimeată direct Băncii Naționale a României, Secția de Studii, București, situațiile lunare ale activului și pasivului lor în termen de 15 zile după expirarea fiecărei luni. În caz de neconformare vor fi supuse sancțiunilor prevăzute de Legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

Congresul meseriașilor din Sighișoara. Au participat 67 asociațiuni. S'a hotărât înființarea unei comisii centrale în care meseriași să fie reprezentați fără deosebire de tagmă, organizare, naționalitate și regiune. Oratorii au accentuat, că comisia aleasă nu este un nou organ, ci reprezentarea autorizată a dezideratelor asociațiunilor deja existente. Doleanțele meseriașilor au fost transmise dlui ministru Ralea, în forma unui memorandum. Punctele principale ale memorandumului se ocupă cu propuneri pentru înființarea unei camere autonome a meseriașilor; participarea meseriașilor la conducerea Casselor cercuale de asig. sociale; atribuirea de ajutoare și pensuni pentru meseriași; ușurarea sarcinilor fiscale, etc.

Orele de muncă. Se știe că guvernul a reglementat orele de lucru, și a introdus și în birourile afacerilor comerciale timpul de opt ore la zi, adecă săptămâna de 48 ore. Conform legii, pauza pentru luarea mesei trebuie să fie cel puțin de două ore. Prin urmare va înceta de acum înainte și obiceiul, ca prăvăliile din jurul târgurilor săptămânale, să țină deschis și în timpul mesei.

Indicele de scumpete. Deși în relațiune mondială indicele mărfurilor en gros e în scădere, totuși scumpetea crește în toată Europa, afară de Danemarca și Finlanda. Dacă indicele îl fixăm la 0 la 1 Iulie a. c., atunci el s'a urcat azi în diferitele țări în modul următor:

Germania	0.4%
Franța	0.6%
Țările nordice	0.6%
Cehoslovacia	1.3%
Olanda	1.8%
Japonia	2.2%
Anglia	3.2%

Despre noi statistica nu amintește, însă scumpirea traiului o simțim cu toți.